

КИЇВСЬКИЙ ІНСТИТУТ БІЗНЕСУ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вчена рада

Протокол № 1 від 28.08.2025

Голова вченої ради

О.В. Яковлева

НЕЙРОПСИХОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПСИХОРЕАБІЛІТАЦІЇ

ОБОВ'ЯЗКОВА ОСВІТНЯ КОМПОНЕНТА

СИЛАБУС

для підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти
за освітньою програмою «Реабілітаційна психологія»

Л.М. Гридковець, 2025 рік

grydkovec@kibit.edu.ua

В.Ю. Возна, 2025 рік

vozna@kibit.edu.ua

СХВАЛЕНО

Кафедра психології

Протокол № 1 від 28.08.25

Зав. каф. *Лановенко* Ю. І. Лановенко

Київ 2025

Силабус обов'язкової освітньої компоненти НЕЙРОПСИХОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПСИХОРЕАБІЛІТАЦІЇ для студентів освітньої програми «Реабілітаційна психологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю С4 «Психологія» галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини».

Розробники: Л. М. Гридковець, канд. психол. наук, доцент кафедри психології Київського інституту бізнесу та технологій; В. Ю. Возна, магістр психології, викладач кафедри психології Київського інституту бізнесу та технологій

Силабус затверджений на засіданні кафедри психології
Протокол № 1 від «28» серпня 2025 року

Завідувач кафедри Ю. І. Лановенко

© Л. М. Гридковець, В. Ю. Возна, 2025 рік
© КІБІТ, 2025 рік

1. Анотація курсу

Місце «Нейропсихологічні засади психореабілітації» в програмі навчання: дисципліна відноситься до обов'язкової освітньої компоненти професійної підготовки.

Засоби оцінювання – проміжні завдання, підсумковий екзамен, який здійснюється за заліковими білетами (тестовими завданнями).

Форма навчання	Семестр	Кредити ECTS	Години	Лекції	Практичні (семінарські) заняття	СРС	Екзамен
Денна	2	4	120	18	18	82	2
Заочна	2	4	120	10	10	98	2

Мова навчання: українська.

Передреквізити – Загально-психологічні засади психореабілітації, Професійно-особистісний спецпрактикум.

Постреквізити – Психореабілітація психічних розладів, Вікові особливості психореабілітації, Психореабілітація психосоматичних розладів, Групи психореабілітаційної підтримки, Психореабілітація дитячих травм, Психодіагностика та консультування в психореабілітації, Науково-дослідне стажування (Виробнича практика).

2. Мета курсу

Предметом вивчення навчальної дисципліни є нейропсихологічні механізми відновлення та компенсації психічних функцій у процесі психореабілітації, що включають закономірності мозкової організації пізнавальних процесів, методи нейропсихологічної діагностики, а також принципи розробки та застосування корекційно-реабілітаційних програм для осіб із різними видами порушень (когнітивних, емоційно-вольових, поведінкових).

Метою викладання навчальної дисципліни є формування у здобувачів магістерського рівня системних знань і практичних навичок застосування нейропсихологічних підходів у сфері психореабілітації, зокрема: розуміння ролі мозкових структур у забезпеченні психічної діяльності; оволодіння сучасними методами нейропсихологічної діагностики та корекції; розвиток умінь створювати та впроваджувати індивідуальні психореабілітаційні програми.

Згідно з вимогами освітньої програми, студенти повинні освоїти наступні **компетентності**:

- ЗК 01. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 02. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК 03. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 04. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 05. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК 06. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 07. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 08. Здатність розробляти та управляти проектами.

ЗК 09. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 10. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

СК 01. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та/або практики.

СК 02. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та/або практичної значущості.

СК 03. Здатність обирати і застосовувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.

СК 04. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.

СК 05. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.

СК 06. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.

СК 07. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК 08. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК 09. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

СК 10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.

СК 12. Здатність здійснювати психолого-реабілітаційну діагностику, розробляти та реалізовувати індивідуальні та групові плани психологічної реабілітації осіб.

СК 13. Здатність розробляти та застосовувати превентивні та корекційні програми збереження психологічного здоров'я людини.

СК 14. Здатність до рефлексії та супервізії власної фахової діяльності.

СК 15. Здатність активізувати психосоматичні ресурси особистості для її ефективного функціонування в складних життєвих ситуаціях.

СК 16. Здатність застосовувати психологічні технології, спрямовані на відновлення психоемоційного стану, соціальної активності, когнітивних функцій і самостійності клієнтів.

До програмних результатів навчання віднесено:

ПРН 01. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПРН 02. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних і надійних методів.

ПРН 03. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.

ПРН 04. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

ПРН 05. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), проводити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

ПРН 06. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.

ПРН 07. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.

ПРН 08. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.

ПРН 09. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПРН 10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

ПРН 11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПРН 12. Інтегрувати іноземну мову в створення новітніх моделей та алгоритмів, які можуть бути однозначно й аргументовано використані в теоретичній та практичній психології.

ПРН 13. Визначати психічні, когнітивні та емоційні потреби клієнтів у процесі реабілітації, адаптації та соціалізації.

ПРН 14. Розробляти та впроваджувати індивідуальні та групові програми психологічної реабілітації з урахуванням медичних, психологічних і соціальних факторів.

ПРН 15. Надавати кваліфіковану психологічну допомогу особистості у складних життєвих ситуаціях для активізації ресурсів її життєстійкості.

ПРН 16. Співпрацювати з фахівцями суміжних галузей (педагогами, соціальними працівниками, менеджерами, лікарями, реабілітологами) у процесі психологічного реабілітаційного супроводу клієнта.

Програма навчальної дисципліни складається з **5-х змістових модулів та 18-и тем.**

3. План лекційних та практичних занять та завдання до СРС

Підручник цього курсу – Князєв В. М. Нейропсихологічна діагностика: практичний посібник із проведення обстеження дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. – К.: ДІА, 2022. – 256 с.

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи нейропсихології

Лекція 1. Основні теоретичні поняття нейропсихології

1. Визначення нейропсихології як науки, її місце серед психологічних і медичних дисциплін.
2. Історичний розвиток нейропсихології (праці Лурії, внесок сучасних дослідників).
3. Предмет нейропсихології: зв'язок психічних процесів і мозкових структур.
4. Основні принципи нейропсихології (системність, динамічність, локалізація функцій).

Практичне заняття 1.

1. Вправа «Мозковий штурм»: які психічні функції людини можна назвати «вищими»?
2. Робота з текстом: знайти у статті визначення нейропсихології (короткий конспект).
3. Міні-дискусія: чи можна «побачити» психічну функцію? Як вона проявляється у поведінці?

СРС 1.

1. Написати есе (1-2 стор.) «Місце нейропсихології серед сучасних наук».
2. Скласти схему «Основні принципи нейропсихології» (системність, локалізація, динамічність).
3. Дати приклади з літератури чи практики, які ілюструють поняття «вища психічна функція».

Література:

1. Kolb B., Whishaw I. Q. Fundamentals of Human Neuropsychology. – 7th ed. – New York : Worth Publishers, 2014. – 944 p.
2. Luria A. R. The Working Brain: An Introduction to Neuropsychology. – London : Penguin Books Ltd, 1973. – 398 p.
3. Семенович А. В. Основи нейропсихології. – Київ : Сфера, 2007. – 367 с.

Лекція 2. Вищі психічні функції: увага та пам'ять

1. Увага: види (довільна, мимовільна, розподілена, переключення).
2. Пам'ять: короткочасна, довготривала, робоча; механізми запам'ятовування.
3. Нейропсихологічні механізми уваги й пам'яті (лобові, тім'яні, скроневі відділи мозку).

Практичне заняття 2.

1. Проба Шульте: заповнення таблиці → аналіз швидкості й точності.
2. Вправа «Знайди цифру» (пошук заданого числа серед ряду випадкових).
3. Обговорення: які чинники заважають концентрації уваги?

4. **Порушення:** дефіцит уваги, амнезії, особливості після травм.

СРС 2.

1. Виконати таблицю Шульте (3 спроби) → зробити висновки щодо динаміки.
2. Провести пробу «10 слів» із членом сім'ї → описати результати.
3. Написати короткий аналіз: які чинники впливають на концентрацію уваги в навчанні?

Література:

1. Luria A. R. The Mind of a Mnemonist: A Little Book about a Vast Memory. – Cambridge, MA ; London : Harvard University Press, 1987. – 160 p.
2. Kolb B., Whishaw I. Q. Fundamentals of Human Neuropsychology. – 7th ed. – New York : Worth Publishers, 2014. – 944 p.

Лекція 3. Вищі психічні функції: мислення, мовлення та уява

1. Мислення: логічне, образне, креативне.
2. Мовлення: розуміння, експресивне мовлення, внутрішнє мовлення.
3. Уява: види, роль у навчанні та розвитку.
4. Порушення (афазії, алалії, порушення мислення при ЧМТ).

Практичне заняття 3.

1. Вправа «10 слів»: безпосереднє та відстрочене відтворення.
2. Вправа «Асоціативний ланцюжок» (розвиток логічних зв'язків).
3. Завдання: вирішення логічної задачі кількома способами.

СРС 3.

1. Скласти асоціативний ланцюжок (20 слів) і описати логіку зв'язків.
2. Розв'язати 3 логічні задачі (приклад дає викладач).
3. Написати міні-есе: «Роль уяви в навчанні та професійній діяльності».

Література:

1. Luria A. R. Language and Cognition. – New York : Wiley, 1982. – 264 p.
2. Luria A. R. Cognitive Development: Its Cultural and Social Foundations / transl. by Martin Lopez-Morillas & Lynn Solotaroff ; ed. by Michael Cole. – Cambridge, MA ; London : Harvard University Press, 1976. – 175 p.
3. Hebb D. O. The Organization of Behavior: A Neuropsychological Theory. – New York : Wiley, 1949. – 335 p. (репринт : Psychology Press, 2002).

Лекція 4. Закономірності формування ВПФ та нейропластичність мозку

1. Етапи онтогенетичного формування психічних функцій (за Виготським і Лурією).
2. Взаємодія біологічних і соціальних чинників у розвитку ВПФ.
3. Поняття «зони найближчого розвитку».
4. Нейропластичність: механізми компенсації після уражень мозку.

Практичне заняття 4.

1. Вправа «Малюнок із плями»: домалювати кляксу до образу.
2. Вправа «Уявна подорож» (активація сенсорних модальностей).
3. Аналіз кейсу: дитина після травми відновлює функції – які фактори нейропластичності спрацювали?

СРС 4.

1. Зробити конспект статті/розділу про «зону найближчого розвитку» (Виготський).
2. Підготувати приклади (мінімум 2) нейропластичності мозку з практики або літератури.
3. Написати відповіді на запитання:
 - Чому відновлення функцій можливе навіть після значних уражень мозку?
 - Яку роль відіграє навчання у процесі відновлення?

Література:

1. Cole M., Luria A. R. The making of mind: a personal account of Soviet psychology. – Cambridge, MA : Harvard University Press, 1979. – 240 p.
2. MacLean P. D. The Triune Brain in Evolution: Role in Paleocerebral Functions. – New York : Plenum Press, 1990. – 672 p.
3. Kolb B., Whishaw I. Q. Fundamentals of Human Neuropsychology. – 7th ed. – New York : Worth Publishers, 2014. – 944 p.

Змістовий модуль 2. Нейропсихологічна діагностика в дитячому віці

Лекція 5. Методи діагностики уваги й пам'яті у дітей

1. Проби для оцінки довільної й мимовільної уваги (коректурна проба, таблиці Шульте).
2. Дослідження обсягу, точності та стійкості уваги.
3. Методики для вивчення короткочасної та довготривалої

Практичне заняття 5.

1. Виконання проби «Знайди помилку» (коректурна проба з літерами/цифрами).
2. Проба «10 слів» у дитячому варіанті (з картинками).
3. Обговорення результатів: які помилки типові для дітей молодшого віку?

пам'яті (проба «10 слів»,
запам'ятовування картинок).

4. Типові порушення уваги й пам'яті у дітей, клінічні приклади.

СРС 5.

1. Провести з дитиною (6-10 років) пробу «10 слів» або «Запам'ятай картинки» → описати результати.
2. Порівняти прояви довільної та мимовільної уваги (короткий приклад із життя).
3. Підготувати схему «Порушення уваги й пам'яті у дітей».

Література:

1. Князєв В. М. Нейропсихологічна діагностика: практичний посібник із проведення обстеження дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. – Київ : ДІА, 2022. – 256 с.
2. Семенович А. В. Основи нейропсихології. – Київ : Сфера, 2007. – 367 с.

Лекція 6. Дослідження мовлення та мислення в дитячому віці

1. Діагностика розуміння мовлення (інструкції, складні граматичні конструкції).
2. Дослідження експресивного мовлення (опис картинок, переказ тексту).
3. Проби на мислення: класифікація предметів, аналогії, виключення «зайвого».
4. Типові мовленнєві та когнітивні труднощі у дітей.

Практичне заняття 6.

1. Вправа «Опиши без слів» (гра «Аліас» для розвитку мовленнєвих навичок).
2. Завдання «Класифікація предметів» (групування картинок за категоріями).
3. Аналіз: як проявляються труднощі мовлення й мислення у протоколах обстеження.

СРС 6.

1. Скласти список із 10 завдань для дослідження мовлення (опис картинок, складання речень тощо).
2. Провести гру «Зайве слово» з дитиною → зафіксувати спостереження.
3. Написати короткий висновок: які труднощі мислення типові для молодшого шкільного віку.

Література:

1. Князєв В. М. Нейропсихологічна діагностика: практичний посібник із проведення обстеження дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. – Київ : ДІА, 2022. – 256 с.
2. Luria A. R. Cognitive Development: Its Cultural and Social Foundations / transl. by Martin Lopez-Morillas & Lynn Solotaroff ; ed. by Michael Cole. – Cambridge, MA ; London : Harvard University Press, 1976. – 175 p.

Лекція 7. Проби на латералізацію та сенсомоторний розвиток

1. Визначення домінантної руки, ока, вуха, ноги.
2. Проби Хеда та динамічна праксис (кулак-ребро-долоня).
3. Оцінка координації рухів, дрібної моторики.
4. Значення сенсомоторного розвитку для навчальної діяльності дитини.

Практичне заняття 7.

1. Проба Хеда (відтворення рухів за інструкцією).
2. Тест на визначення домінантної руки, ока, вуха.
3. Вправи для розвитку дрібної моторики (мозаїка, пальчикові ігри).

СРС 7.

1. Визначити у себе або знайомого домінантну руку, око, вухо → оформити таблицю результатів.
2. Намалювати схему «Лівопівкульні та правопівкульні функції».
3. Написати рефлексію: як латералізація впливає на навчальну діяльність дітей.

Література:

1. Князєв В. М. Нейропсихологічна діагностика: практичний посібник із проведення обстеження дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. – Київ : ДІА, 2022. – 256 с.
2. MacLean P. D. A Triune Concept of the Brain and Behaviour: Hincks Memorial Lectures. – Toronto : University of Toronto Press, 1973. – 277 p.

Лекція 8. Складання протоколу та інтерпретація результатів у дітей

1. Структура протоколу нейропсихологічного обстеження.
2. Як фіксувати помилки, особливості виконання завдань.
3. Приклади протоколів дітей із дислексією, дисграфією, РДУГ.
4. Принципи складання заключення: опис + інтерпретація + рекомендації.

Практичне заняття 8.

1. Ознайомлення з прикладом реального протоколу дитячого обстеження.
2. Міні-групи: скласти коротке заключення на основі заданого протоколу.
3. Обговорення: які формулювання є коректними, а яких варто уникати?

СРС 8.

1. Заповнити спрощений протокол обстеження (наданий викладачем).
2. На основі протоколу скласти коротке заключення (1 абзац).
3. Дати відповідь на питання: які етичні правила потрібно дотримуватись при роботі з дітьми?

Література:

1. Князєв В. М. Нейропсихологічна діагностика: практичний посібник із проведення обстеження дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. – Київ : ДІА, 2022. – 256 с.
2. Семенович А. В. Основи нейропсихології. – Київ : Сфера, 2007. – 367 с.

Змістовий модуль 3. Нейропсихологічна корекція дітей**Лекція 9. Принципи побудови
нейрокорекційної програми**

1. Основи корекційно-розвивальної роботи в нейропсихології.
2. Системність і послідовність корекційних впливів.
3. Врахування вікових особливостей і провідної діяльності дитини.
4. Принцип індивідуалізації та поступового ускладнення завдань.

Практичне заняття 9.

1. Аналіз кейсу: дитина з дисграфією – як скласти етапи корекційної програми?
2. Вправа «Сходишки»: розбити одну складну вправу на дрібні кроки (принцип поступового ускладнення).
3. Дискусія: що важливіше – індивідуальна чи групова робота?

СРС 9.

1. Скласти план корекційних занять для дитини з дисграфією (мінімум 3 кроки).
2. Намалювати схему «Етапи корекційної програми» (від діагностики до оцінки результату).
3. Написати коротку відповідь: чому важливо поступово ускладнювати завдання?

Література:

1. Буняк Н. А. Загальна психологія: лекції (частина II) / Н. А. Буняк. – Тернопіль : ТНТУ ім. І. Пулюя, 2017. – 104 с.
2. Загальна психологія. Модуль 3 «Емоційна, волевовольова та мотиваційна сфери»: Конспект лекцій для студентів на пряму підготовки «Психологія» / Федорченко С.В. – К.: ПП PVM-print, 2017. – 96с.

3. Лазуренко О. О. Психологія емоцій : підручник / О. О. Лазуренко. – Київ : НМУ ім. О. О. Богомольця, 2022. – 280 с.
4. Психологія емоцій та почуттів : підручник / [О. М. Цільмак, Ю. І. Шмаленко, Н. Е. Мілорадова, С. О. Гарькавець та ін.] за заг. ред. О. М. Цільмак. – Одеса : Гельветика, 2024. – 420 с. з іл. – (Серія «Психотехнології»)

Лекція 10. Умови встановлення контакту з дитиною

1. Роль емоційного контакту та безпечної атмосфери.
2. Використання ігрових методів у нейропсихологічній корекції.
3. Взаємодія з батьками та педагогами як умова успішності корекції.
4. Етичні принципи роботи з дітьми.

Практичне заняття 10.

1. Рольова гра «Перший контакт»: студент у ролі психолога, інший – «дитина».
2. Вправа «Ігрове знайомство»: придумати гру для встановлення довіри (3 хв).
3. Обговорення: які помилки найчастіше роблять початківці у контакті з дітьми?

СРС 10.

1. Описати 3 способи встановлення довіри до дитини.
2. Розробити сценарій першої зустрічі з дитиною (5-7 речень).
3. Написати есе: які помилки психолога можуть зруйнувати контакт із дитиною?

Література:

1. Князев В. М. Нейропсихологічна діагностика: практичний посібник із проведення обстеження дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. – Київ : ДІА, 2022. – 256 с.
2. Семенович А. В. Основи нейропсихології. – Київ : Сфера, 2007. – 367 с.

Лекція 11. Техніки розвитку уваги, пам'яті та мислення у дітей

1. Ігрові методики для тренування уваги (коректурні завдання, ритмічні вправи).
2. Прийоми розвитку пам'яті: асоціації, візуалізація, мнемоніка.
3. Вправи для формування логічного й образного мислення.

Практичне заняття 11.

1. Вправа «Ланцюжок слів» (розвиток пам'яті та асоціацій).
2. Гра «Ритмічний код» (увага, переключення, робоча пам'ять).
3. Вправа «Знайди правило» (логічне мислення, аналіз рядів предметів).

4. Практичні приклади програм розвитку когнітивних функцій у молодшому шкільному віці.

CPC 11.

1. Створити набір із 5 ігор для розвитку пам'яті в дітей 6-8 років.
2. Провести вправу «Асоціативний ланцюжок» із дитиною → зафіксувати результат.
3. Написати коротку характеристику: які вправи краще підходять для групової роботи, а які – для індивідуальної.

Література:

1. Семенович А. В. Основи нейропсихології. – Київ : Сфера, 2007. – 367 с.
2. Kolb B., Whishaw I. Q. Fundamentals of Human Neuropsychology. – 7th ed. – New York : Worth Publishers, 2014. – 944 p.

Лекція 12. Корекція мовленнєвих і навчальних труднощів (дислексія, дисграфія, дискалькулія)

1. Особливості мовленнєвого розвитку та його порушення.
2. Типові труднощі при навчанні читанню, письму та рахунку.
3. Нейропсихологічні методики для подолання дислексії, дисграфії та дискалькулії.
4. Інтеграція корекційних програм у навчальний процес.

Практичне заняття 12.

1. Вправа «Читаємо по складах» (корекція дислексії).
2. Графомоторні вправи: «Петлі та кола» (корекція дисграфії).
3. Гра «Математичний конструктор»: складання прикладів із карток (корекція дискалькулії).
4. Аналіз результатів: як оцінювати ефективність вправ.

CPC 12.

1. Скласти перелік вправ для корекції дислексії (мінімум 3).
2. Підготувати приклад графомоторної вправи для корекції дисграфії.
3. Написати міні-есе: чому дискалькулія заважає не лише математиці, а й іншим видам діяльності?

Література:

1. Князев В. М. Нейропсихологічна діагностика: практичний посібник із проведення обстеження дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. – Київ : ДІА, 2022. – 256 с.
2. Luria A. R. Language and Cognition. – New York : Wiley, 1982. – 264 p.

Змістовий модуль 4. Нейропсихологічна діагностика дорослих

Лекція 13. Методи дослідження когнітивних функцій у дорослих

1. Огляд основних методів клінічної нейропсихології.
2. Проби для діагностики уваги, пам'яті, мислення, мовлення у дорослих.
3. Особливості використання тестів у клінічних і реабілітаційних умовах.
4. Розмежування нормальних вікових змін і патологічних порушень

Практичне заняття 13.

1. Виконання проби на увагу (таблиці Шульте, пошук чисел).
2. Проба «Запам'ятай 10 слів» у дорослому варіанті.
3. Завдання: скласти короткий протокол на основі результатів.
4. Обговорення: які відмінності між дитячим і дорослим обстеженням?

СРС 13.

1. Скласти таблицю «Методи діагностики уваги, пам'яті, мислення та мовлення у дорослих».
2. Написати короткий аналіз: чим відрізняється обстеження дорослих від дитячого?
3. Ознайомитись з однією сучасною методикою (наприклад, МоСА) → зробити короткий конспект.

Література:

1. Luria A. R. The Working Brain: An Introduction to Neuropsychology. – London : Penguin Books Ltd, 1973. – 398 p.
2. Morgan J. E., Ricker J. H. (eds.) Textbook of Clinical Neuropsychology. – 2nd ed. – London : Routledge, 2018. – 1064 p.

Лекція 14. Діагностика після інсультів та черепно-мозкових травм (ЧМТ)

1. Типові синдроми при інсульті (афазії, агнозії, апраксії).
2. Когнітивні та емоційно-вольові розлади після ЧМТ.
3. Алгоритм нейропсихологічного обстеження пацієнтів із локальними ураженнями мозку.
4. Приклади клінічних випадків та інтерпретація результатів.

Практичне заняття 14.

1. Аналіз клінічного випадку: пацієнт після інсульту з афазією.
2. Виконання вправи «Кулак–ребро–долоня» (динамічна праксис).
3. Завдання: скласти перелік можливих когнітивних порушень після ЧМТ.
4. Обговорення: як правильно пояснювати результати пацієнтам і їхнім родинам.

СРС 14.

1. На основі опису клінічного випадку скласти можливий нейропсихологічний профіль пацієнта.
2. Намалювати схему «Типові порушення після інсультів» (афазії, апраксії, агнозії).
3. Написати коротку відповідь: які когнітивні труднощі найчастіше виникають після ЧМТ?

Література:

1. Luria A. R. The Working Brain: An Introduction to Neuropsychology. – London : Penguin Books Ltd, 1973. – 398 p.
2. Dawson D. R., McEwen S. (eds.) Neuropsychology for Occupational Therapists: Cognition in Occupational Performance. – 5th ed. – London : Routledge, 2023. – 352 p.

Лекція 15. Діагностика при нейродегенеративних процесах

1. Нейропсихологічні особливості хвороби Альцгеймера, Паркінсона, лобно-скроневої деменції.
2. Оцінка пам'яті, уваги, мовлення, виконавчих функцій у пацієнтів з деменціями.
3. Диференційна діагностика: відмінність між органічними й психогенними порушеннями.
4. Використання нейропсихологічних даних у мультидисциплінарній команді (невролог, психіатр, реабілітолог).

Практичне заняття 15.

1. Тест малювання годинника (оцінка просторових і виконавчих функцій).
2. Проба на короткочасну пам'ять: запам'ятовування фрази.
3. Аналіз протоколу пацієнта з деменцією: які функції найбільше постраждали?
4. Дискусія: як поєднувати нейропсихологічні методики з медичними дослідженнями (МРТ, КТ).

СРС 15.

1. Ознайомитись із методикою «тест малювання годинника» → виконати самостійно й описати враження.
2. Порівняти симптоми при хворобі Альцгеймера та хворобі Паркінсона (у вигляді таблиці).
3. Написати коротке есе: яку роль відіграє нейропсихолог у мультидисциплінарній команді при деменціях?

Література:

1. Morgan J. E., Ricker J. H. (eds.) Textbook of Clinical Neuropsychology. – 2nd ed. – London : Routledge, 2018. – 1064 p.

2. Kolb B., Whishaw I. Q. Fundamentals of Human Neuropsychology. – 7th ed. – New York : Worth Publishers, 2014. – 944 p.

Змістовий модуль 5. Нейропсихологічна корекція дорослих

Лекція 16. Принципи побудови індивідуальних програм реабілітації

1. Системний підхід у роботі з дорослими пацієнтами.
2. Врахування етіології порушень (інсульт, ЧМТ, нейродегенеративні захворювання).
3. Послідовність етапів: діагностика → постановка цілей → розробка програми.
4. Принципи індивідуалізації, адаптації й мультидисциплінарної взаємодії.

Практичне заняття 16.

1. Аналіз клінічного випадку: пацієнт після інсульту → скласти етапи реабілітаційної програми.
2. Робота в групах: сформулювати коротку ціль корекції (SMART-метод).
3. Обговорення: які фактори можуть заважати виконанню програми?

СРС 16.

1. Розробити приклад короткої програми реабілітації для пацієнта після інсульту (3 етапи).
2. Скласти схему «Етапи психореабілітаційної роботи з дорослими».
3. Написати міні-есе: чому мультидисциплінарний підхід є ключовим у відновленні?

Література:

1. Dawson D. R., McEwen S. (eds.) Neuropsychology for Occupational Therapists: Cognition in Occupational Performance. – 5th ed. – London : Routledge, 2023. – 352 p.
2. Семенович А. В. Основи нейропсихології. – Київ : Сфера, 2007. – 367 с.

Лекція 17. Техніки відновлення когнітивних та емоційно-вольових функцій

1. Вправи для стимуляції уваги, пам'яті, мовлення.
2. Методи формування нових стратегій мислення.
3. Психологічні й поведінкові інтервенції для подолання

Практичне заняття 17.

1. Вправа «Ритмічний код» (увага й моторна координація).
2. Вправа «Класифікація понять» (логічне мислення та мовлення).
3. Техніка «Щоденник настрою» (самоконтроль і регуляція емоцій).

- емоційних порушень (тривожність, депресивність, апатія).
- 4. Використання комп'ютерних технологій та віртуальної реальності в реабілітації.
- 4. Дискусія: роль цифрових технологій у сучасній реабілітації.

СРС 17.

1. Підібрати 5 вправ для розвитку пам'яті та уваги у дорослих пацієнтів.
2. Розробити приклад завдання для корекції емоційної регуляції.
3. Написати короткий аналіз: які технології (комп'ютерні програми, VR) можна використовувати в реабілітації?

Література:

1. Dawson D. R., McEwen S. (eds.) Neuropsychology for Occupational Therapists: Cognition in Occupational Performance. – 5th ed. – London : Routledge, 2023. – 352 p.
2. Luria A. R. The Working Brain: An Introduction to Neuropsychology. – London : Penguin Books Ltd, 1973. – 398 p.

Лекція 18. Оцінка ефективності та динаміки реабілітаційної роботи

1. Методи контролю результатів (повторна діагностика, крос-тестування).
2. Критерії успішності корекції (відновлення функцій, адаптація, якість життя).
3. Випадки повної компенсації та часткових відновлень.
4. Перспективи розвитку нейропсихологічної реабілітації дорослих у світі та в Україні.

Практичне заняття 18.

1. Ознайомлення з прикладом повторної діагностики пацієнта.
2. Завдання: порівняти два протоколи (до і після курсу корекції).
3. Міні-групи: розробити власні критерії оцінки ефективності.
4. Обговорення: що важливіше – об'єктивні дані чи суб'єктивне покращення якості життя?

СРС 18.

1. Порівняти приклад двох протоколів (до і після корекції) → зробити висновки.
2. Скласти перелік критеріїв, за якими можна оцінювати ефективність психореабілітації.
3. Написати есе: чи завжди «суб'єктивне покращення» пацієнта є достатнім показником ефективності?

Література:

1. Morgan J. E., Ricker J. H. (eds.) Textbook of Clinical Neuropsychology. – 2nd ed. – London : Routledge, 2018. – 1064 p.
2. Kolb B., Whishaw I. Q. Fundamentals of Human Neuropsychology. – 7th ed. – New York : Worth Publishers, 2014. – 944 p.

План занять та СРС для заочної форми

Лекція 1. Основні теоретичні поняття нейропсихології:

1. Вищі психічні функції (ВПФ)
2. Основні характеристики ВПФ
3. Закономірності формування ВПФ

Практичне заняття 1.

1. Увага

Вправа «Знайди зайве»

- Матеріали: аркуш зі списком 20-30 слів (наприклад: яблуко, груша, стілець, апельсин, слива...).
- Хід: за 1 хв. учасники мають підкреслити слова, що не належать до більшості.

Вправа «Слухай і виконуй» (проба Хеда)

- Хід: викладач дає інструкції серією («Підніми праву руку, торкнися носа, плесни тричі»).
- Ускладнення: додавати зайві слова («плесни три рази – але не зараз, а коли я скажу «старт»»).

2. Пам'ять

Вправа «10 слів»

- Хід: викладач зачитує 10 різних слів.
- Завдання: відтворити одразу й через 5 хв.
- Обговорення: як допомогли асоціації?

Вправа «Відтворення малюнка»

- Матеріали: простий малюнок (будинок, ваза з квітами тощо).
- Хід: показати 30 секунд → учасники відтворюють по пам'яті.

3. Мислення

Вправа «Асоціативний ланцюжок»

- Хід: один каже слово, інший – асоціацію, далі по колу.
- Варіант: асоціації мають бути тільки логічні (наприклад: «літо → сонце → тепло»).

Вправа «Задача на інший спосіб»

- Хід: дати логічну задачу (наприклад: «Скільки квадратів у цій фігурі?»).
- Завдання: знайти кілька шляхів вирішення.

СРС 1. Прикріпити до Гугл-класу відповіді на задачі:

Задача 1.

Студент на лекції заснув і не може зосередитися на поясненні викладача. Який блок мозку відповідальний за рівень активності та стан бадьорості?

Задача 2.

Людина дивиться на картину й може описати кольори, форми та розташування предметів.

Який блок мозку забезпечує прийом і переробку сенсорної інформації?

Задача 3.

Проаналізуйте надані результати проби «Парканчик» та результати проби Шульте.

Задача 4.

Дівчинка, 7 років. Має діагноз РДУГ. На медикаментозній корекції. Включені батьки, які дотримуються рекомендацій.

Складіть перелік вправ та рекомендацій.

Задача 5.

Пацієнт після інсульту може правильно відчувати дотик та температуру, але не може визначити, у якій частині тіла був дотик.

Які структури мозку задіяні у просторовій організації відчуттів?

Література:

1. MacLean P. D. The Triune Brain in Evolution: Role in Paleocerebral Functions. – New York : Plenum Press, 1990. – 672 p.
2. Luria A. R. Language and Cognition. – New York : Wiley, 1982. – 264 p.
3. Luria A. R. Cognitive Development: Its Cultural and Social Foundations / transl. by Martin Lopez-Morillas & Lynn Solotaroff; ed. by Michael Cole. – Cambridge, MA ; London : Harvard University Press, 1976. – 175 p.
4. Luria A. R. The Working Brain: An Introduction to Neuropsychology. – London : Penguin Books Ltd, 1973. – 398 p.
5. Luria A. R. The Mind of a Mnemonist: A Little Book about a Vast Memory / with a new foreword by Jerome S. Bruner. – Cambridge, MA ; London : Harvard University Press, 1987. – 160 p.

Лекція 2. Особливості нейропсихологічної діагностики у дитячому віці:

1. Проби та їх аналіз
2. Робота з протоколом
3. Складання заключення

Практичне заняття 2.

1. Уява

Вправа «Малюнок із плями»

- Матеріали: аркуші з випадковими кляксами.
- Хід: домалювати пляму, щоб вийшов образ.

Вправа «Уявна подорож» (домінантні модальності)

- Хід: викладач проводить коротку релаксацію («Заплющ очі, уяви, що ти в лісі...»).
- Запитання: Що бачиш? Що чуєш? Які запахи відчуваєш?
- обговорення: уява активізує різні сенсорні канали

2. Мовлення

Вправа «Опиши без слів» (гра «Аліас»)

- Хід: один отримує предмет і описує його, не називаючи напряму («це те, з чого ми п'ємо гарячий чай»).

Вправа «Історія з трьох слів» (гра «Кубікум історій»)

- Хід: кожному дають три випадкових слова (наприклад: «кіт, поїзд, ніч»).
- Завдання: скласти історію.

3. Латералізація

- Проба на виявлення домінантної руки.
- Проба на визначення домінантного ока і вуха.
- Обговорення варіантів на визначення домінантної ноги.

СРС 2. Прикріпити до Гугл-класу відповіді на задачі:

Задача 1.

Людина під час гри в шахи прогнозує ходи суперника, планує власну стратегію та контролює послідовність дій. Які ділянки мозку задіяні?

Задача 2.

Дитина чує слова, може повторювати їх, але не вміє самостійно будувати зв'язні висловлювання.

Які ділянки кори й який блок за Лурією можуть бути причетні до цієї проблеми?

Задача 3.

Дівчинка, 8 років. Тикозний розлад. Постійно посмикується.

Яку діагностику та рекомендації необхідно надати?

Задача 4.

Проаналізуйте наведений на занятті приклад проби «10 слів».

Задача 5.

Студент виконує лабораторну роботу, уважно слухає інструкції, перевіряє свої дії і вчасно виправляє помилки.

Який блок мозку працює для контролю діяльності?

Література:

1. Князев В. М. Нейропсихологічна діагностика: практичний посібник із проведення обстеження дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. – К.: ДІА, 2022. – 256 с.
2. Семенович А. В. Основи нейропсихології. – Київ : Сфера, 2007. – 367 с.

Лекція 3. Нейропсихологічна корекція дітей:

1. Побудова нейрокорекційної програми
2. Умови контакту з дитиною
3. Практична робота та результати корекції

Практичне заняття 3.

1. Послідовність та програмування
Гра «Рисоствори».
За заданим алгоритмом по картках створити монстра, скласти його ім'я та силу.
Порівняти результати.
2. Просторова орієнтація
Відтворити пробу Тейлора.
3. Робота з символізацією, пам'яттю, простором та послідовністю.
З наведених трьох слів «сон-подушка-тло» виявіть спільну літеру («о»). Вона буде другою у слові з трьох літер. Наступна трійка слів «кіт-тінь-тиша», знайдіть спільну літеру («т») – вона перша у загаданому слові. Остання трійка слів «кінь-нота-нотатка», знайдіть спільну літеру («н») – вона остання в загаданому слові. Відгадайте слово («тон»).

СРС 3. Прикріпити до Гугл-класу відповіді на задачі:

Задача 1.

Людина після черепно-мозкової травми може бачити предмети, але не впізнає

їх за формою і не може назвати.

Опишіть, яка вища психічна функція порушена та які ділянки мозку й блоки за Лурією можуть бути задіяні?

Задача 2.

Парубок, 17 років. Має логоневроз, сильне заїкання постійне.

Яка діагностика має бути присутня і яка корекція буде доречною?

Задача 3.

Хлопчик, 9 років. За результатами НПД виражена дисграфія, пише впереміш друкованими і прописними літерами, макрографія, знижений фон вітальності, відсутність мотивації до діяльності. Збоку мами гіпер піклування.

Складіть перелік вправ та рекомендацій.

Задача 4.

Проаналізуйте наданий на занятті приклад просторової проби за Тейлором.

Задача 5.

Учень читає текст уголос правильно, але не розуміє його змісту. Які відділи мозку беруть участь у процесі читання та розуміння, і що могло бути порушено?

Література:

1. Коул М., Лурія А. Р. The making of mind: a personal account of Soviet psychology. – Cambridge (MA): Harvard University Press, 1979. – 240 p.
2. Князев В. М. Нейропсихологічна діагностика: практичний посібник із проведення обстеження дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. – К.: ДІА, 2022. – 256 с.
3. Kolb B., Whishaw I. Q. Fundamentals of Human Neuropsychology. – 7th ed. – New York : Worth Publishers, 2014. – 944 p.
4. Morgan J. E., Ricker J. H. (eds.) Textbook of Clinical Neuropsychology. – 2nd ed. – London : Routledge, 2018. – 1064 p.

Лекція 4. Особливості нейропсихологічної діагностики дорослих:

1. Методи дослідження когнітивних функцій у дорослих (увага, пам'ять, мислення, мова)
2. Особливості діагностики після травм головного мозку, інсультів, нейродегенеративних процесів
3. Інтерпретація результатів обстеження та складання висновку

Практичне заняття 4.

1. Робота з дислексією.
Складіть якомога більше слів з літер слова «латералізація».
2. Робота з дисграфією
Вправа «Колечки». Поєднуйте дотиком по черзі великий палець і вказівний, великий і середній, великий і безіменний, великий і мізинець обома руками синхронно та асинхронно.
3. Робота з дискалькулією.
Вправа «Рахунок до 20 з переходом через десяток». Одна людина задає іншій приклад у межах двадцяти. Наступна

людина відповідає та загадує приклад від відповіді наступній людині. І так по колу. Тривалість 3-7 хвилин.

СРС 4. Прикріпити до Гугл-класу відповіді на задачі:

Дівчинка почула слово іноземною мовою, повторила його і через день змогла пригадати.

Який блок мозку включається у процес збереження та відтворення нової інформації?

Задача 2.

Реципрокна проба і проба «Кулак-ребро-долоня» (координація рухів).

Дитині пропонують виконати послідовність рухів: по команді – «кулак», «ребро», «долоня».

Проаналізуйте результати. Які вправи рекомендувати?

Задача 3.

Учень відчув втому, позіхнув і втратив здатність зосереджуватися на завданні.

Який блок мозку відповідає за підтримку стану бадьорості?

Задача 4.

Проаналізуйте надану на занятті пробу Шульте.

Задача 5.

Студент під час складання іспиту забув добре вивчений матеріал, хоча вдома відтворював його без проблем.

Які психічні функції тут задіяні? Які блоки мозку забезпечують цей процес?

Як можна пояснити феномен «забування» під час стресу?

Література:

1. MacLean P. D. The Triune Brain in Evolution: Role in Paleocerebral Functions. – New York : Plenum Press, 1990. – 672 p.
2. Luria A. R. Language and Cognition. – New York : Wiley, 1982. – 264 p.
3. Luria A. R. Cognitive Development: Its Cultural and Social Foundations / transl. by Martin Lopez-Morillas & Lynn Solotaroff; ed. by Michael Cole. – Cambridge, MA ; London : Harvard University Press, 1976. – 175 p.
4. Luria A. R. The Working Brain: An Introduction to Neuropsychology. – London : Penguin Books Ltd, 1973. – 398 p.
5. Luria A. R. The Mind of a Mnemonist: A Little Book about a Vast Memory / with a new foreword by Jerome S. Bruner. – Cambridge, MA ; London : Harvard University Press, 1987. – 160 p.

Лекція 5. Нейропсихологічна корекція дорослих:

1. Принципи побудови індивідуальних програм корекції та реабілітації

Практичне заняття 5.

1. Робота з асоціаціями
Вправа «Метафора». Ведучий демонструє карту з гри «Діксіт», учасники записують свої

2. Техніки відновлення когнітивних та емоційно-вольових функцій у дорослих
 3. Методологія роботи з дорослими пацієнтами (постінсультні, черепно-мозкові травми, деменції)
 4. Оцінка ефективності та динаміки корекційної роботи
- асоціації, а потім діляться ними, пояснюючи логіку свого враження від зображення на картці.
 2. Робота з ритмом.
Вправа «Ритмічний код».
 3. Рефлексія та обговорення (запитання для групи):
ка вправа була найцікавішою?
кий досвід набули?
к можна застосувати це в навчанні чи роботі?
бговорення взаємозв'язку ВПФ

СРС 5. Прикріпити до Гугл-класу відповіді на задачі:

Задача 1.

Людина впізнає обличчя знайомих та відрізняє їх від чужих.

Який блок мозку забезпечує цей процес?

Задача 2.

Пацієнт намагається розповісти про свій день, але плутає послідовність подій і постійно відволікається.

Який блок мозку відповідає за організацію мовлення та контроль за висловлюванням?

Задача 3.

Дівчинка, 7 років. Має діагноз РДУГ. На медикаментозній корекції. Включені батьки, які дотримуються рекомендацій.

Складіть перелік вправ та рекомендацій.

Задача 4.

Проаналізуйте наданий на занятті приклад просторової проби за Тейлором.

Задача 5.

Проаналізуйте наведений на занятті приклад проби «10 слів».

Література:

1. Коул М., Лурія А. Р. The making of mind: a personal account of Soviet psychology. – Cambridge (MA): Harvard University Press, 1979. – 240 p.
2. Князев В. М. Нейропсихологічна діагностика: практичний посібник із проведення обстеження дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. – К.: ДІА, 2022. – 256 с.
3. MacLean P. D. A Triune Concept of the Brain and Behaviour: Hincks Memorial Lectures. – Toronto : University of Toronto Press, 1973. – 277 p.
4. MacLean P. D. The Triune Brain in Evolution: Role in Paleocerebral Functions. – New York : Plenum Press, 1990. – 672 p.
5. Luria A. R. Language and Cognition. – New York : Wiley, 1982. – 264 p.

6. Luria A. R. Cognitive Development: Its Cultural and Social Foundations / transl. by Martin Lopez-Morillas & Lynn Solotaroff; ed. by Michael Cole. – Cambridge, MA ; London : Harvard University Press, 1976. – 175 p.
7. Luria A. R. The Working Brain: An Introduction to Neuropsychology. – London : Penguin Books Ltd, 1973. – 398 p.
8. Luria A. R. The Mind of a Mnemonist: A Little Book about a Vast Memory / with a new foreword by Jerome S. Bruner. – Cambridge, MA ; London : Harvard University Press, 1987. – 160 p.
9. Kolb B., Whishaw I. Q. Fundamentals of Human Neuropsychology. – 7th ed. – New York : Worth Publishers, 2014. – 944 p.
10. Morgan J. E., Ricker J. H. (eds.) Textbook of Clinical Neuropsychology. – 2nd ed. – London : Routledge, 2018. – 1064 p.
11. Dawson D. R., McEwen S. (eds.) Neuropsychology for Occupational Therapists: Cognition in Occupational Performance. – 5th ed. – London : Routledge, 2023. – 352 p.
12. Hebb D. O. The Organization of Behavior: A Neuropsychological Theory. – New York : Wiley, 1949. – 335 p. (перевидання: Psychology Press, 2002)
13. Семенович А. В. Основи нейропсихології. – Київ : Сфера, 2007. – 367 с.

4. Засоби діагностики результатів навчання

Перелік питань для підсумкового контролю:

1. Визначте поняття «нейропсихологія» та її місце серед суміжних наук.
2. Що таке «вищі психічні функції» (ВПФ)?
3. Назвіть основні характеристики ВПФ.
4. У чому полягають закономірності формування ВПФ?
5. Які чинники визначають нейропластичність мозку?
6. Поясніть роль культурно-історичної теорії Виготського для нейропсихології.
7. Які особливості має проведення нейропсихологічної діагностики у дітей?
8. Назвіть основні проби для дослідження уваги й пам'яті в дитячому віці.
9. Які методики використовують для дослідження мовлення у дітей?
10. Що таке латералізація й як вона визначається?
11. Опишіть роль сенсомоторного розвитку для становлення когнітивних функцій.
12. Які вимоги висуваються до оформлення протоколу нейропсихологічного обстеження дитини?
13. Як формулювати висновки за результатами дитячої діагностики?
14. Назвіть основні принципи побудови нейрокорекційної програми.
15. Які етапи включає розробка індивідуальної програми для дітей?
16. Які прийоми допомагають психологу встановити контакт із дитиною?
17. Опишіть вправи для розвитку уваги у дітей.
18. Які методики сприяють формуванню пам'яті та мислення у дітей?

19. Дайте визначення дислексії, дисграфії та дискалькулії.
20. Які підходи застосовуються для корекції мовленнєвих труднощів у дітей?
21. Як оцінюється ефективність корекційної роботи з дитиною?
22. Які відмінності існують між діагностикою дітей і дорослих?
23. Назвіть методи дослідження уваги та пам'яті у дорослих.
24. Які проби застосовуються для вивчення мислення та мовлення у дорослих?
25. Охарактеризуйте типові когнітивні порушення після інсульту.
26. Які прояви афазій ви знаєте?
27. Опишіть особливості когнітивних порушень після черепно-мозкових травм.
28. Які завдання стоять перед психологом у роботі з пацієнтами після ЧМТ?
29. Які нейропсихологічні особливості характерні для хвороби Альцгеймера?
30. Опишіть когнітивні та поведінкові зміни при хворобі Паркінсона.
31. У чому полягає значення тесту малювання годинника?
32. Як диференціювати органічні та психогенні когнітивні порушення?
33. Яку роль відіграє нейропсихолог у мультидисциплінарній команді?
34. Які принципи лежать в основі індивідуальних програм реабілітації дорослих?
35. Чим відрізняється робота з пацієнтом після інсульту та після ЧМТ?
36. Назвіть основні етапи побудови програми реабілітації.
37. Які техніки застосовуються для відновлення уваги у дорослих?
38. Які вправи використовують для тренування пам'яті у дорослих?
39. Опишіть методи відновлення мовленнєвих функцій у дорослих.
40. Які прийоми застосовуються для розвитку мислення та виконавчих функцій?
41. Як можна працювати з емоційно-вольовою сферою дорослих пацієнтів?
42. Які можливості цифрових технологій і VR у сучасній психореабілітації?
43. Які критерії ефективності корекційної програми у дорослих?
44. Чим відрізняється повна й часткова компенсація функцій?
45. Як оцінюється динаміка реабілітаційної роботи?
46. У чому полягає внесок А. Р. Лурії в розвиток нейропсихології?
47. Опишіть концепцію триєдиного мозку Пола Макліна.
48. Яке значення мають роботи Дональда Хебба для нейропсихології?
49. Які основні методи сучасної клінічної нейропсихології ви знаєте?
50. Дайте визначення поняттю «нейропсихологічна реабілітація».
51. Які відмінності між корекційною та реабілітаційною роботою?
52. У чому полягає зв'язок нейропсихології з педагогікою?
53. Яку роль відіграє культура й соціальне середовище у формуванні психіки?
54. Які психічні функції найбільш чутливі до порушень у дитячому віці?
55. Чим відрізняється діагностика когнітивних порушень у дітей і дорослих?
56. Як можна використовувати нейропсихологічні знання у повсякденному житті?
57. Які вправи ви б порекомендували для профілактики когнітивних порушень?
58. Які етичні принципи повинен дотримуватися нейропсихолог?
59. Як співвідносяться поняття «пластичність мозку» і «компенсація функцій»?
60. Які сучасні тенденції розвитку нейропсихології ви можете назвати?

5. Оцінювання

Види контролю: поточний, підсумковий.

Умови допуску до підсумкового контролю: виконання всіх завдань, призначених для семінарських занять та самостійної роботи.

Методи контролю: усне опитування, якість виконання вправ та завдань, тестовий контроль.

Форма контролю: іспит.

Правила набору балів – протягом курсу студент може набрати 100 балів. Автомат за підсумковий контроль зараховується при наборі студентом не менше 60 балів (це відповідає «задовільній» оцінці та оцінці «Е» за системою ECTS). До 60 балів студент обов'язково здає іспит, який проводиться у тестовій формі (список запитань пропоновано). Якщо студент набрав більше 60 балів, він іде на іспит за бажанням. По кожній темі можна набрати наступну максимальну кількість балів:

Теми	Максимальна оцінка на практичному занятті для денної форми	Максимальна оцінка за СРС для денної форми навчання	Максимальна оцінка на практичному занятті для заочної форми навчання	Максимальна оцінка за СРС для заочної форми навчання
1.	2	2	6	6
2.	2	2		
3.	2	2		
4.	2	2		
5.	2	2	6	6
6.	2	2		
7.	2	2		
8.	2	2		
9.	2	2	6	6
10.	2	2		
11.	2	2		
12.	2	2		
13.	2	2	6	6
14.	2	2		
15.	2	2		
16.	2	2		
17.	2	2	6	6
18.	2	2		
Підсумок	36	36	30	30
Залік	28		40	

Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
82-89	добре	B	вище середнього рівня
75-81		C	загалом хороша робота
67-74	задовільно	D	непогано
60-66		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
0-59	незадовільно	FX	необхідне перескладання

Підсумкова семестрова оцінка у випадку складання іспиту визначається як сума поточної семестрової та екзаменаційної оцінок у балах. Зазначена оцінка заноситься до екзаменаційної відомості та індивідуального навчального плану здобувача освіти. Повторне складання екзаменів, заліків допускається не більше як два рази з кожного освітнього компонента (дисципліни): один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

6. Політика курсу

1. Політика викладача щодо здобувача освіти полягає в послідовному та цілеспрямованому здійсненні освітнього процесу на засадах прозорості, доступності, наукової обґрунтованості, методичної доцільності та відповідальності учасників освітнього процесу.
2. Вивчення дисципліни передбачає постійну роботу здобувачів освіти на кожному занятті. Середовище під час проведення лекційних та семінарських занять є творчим, дружнім, відкритим для конструктивної критики та дискусії. Здобувачі освіти повинні здійснювати попередню підготовку до занять згідно з переліком рекомендованих джерел.
3. Самостійна домашня робота є обов'язковою для студентів індивідуальної форми навчання. Студенти, які навчаються на стаціонарі, виконують її в об'ємі, необхідному для набрання достатньої кількості балів. Робота повинна бути здана у зазначений термін в Гугл-класі. В разі несвоєчасного виконання завдання на автора буде накладено штраф балів. В разі систематичного (більше 3 разів) спізнення, бали за виконану роботу нараховуватися не будуть.
4. Студентам рекомендується вести зошит з підготовки до занять, у який заносяться основні позиції лекційного заняття та представлено конспекти рекомендованих першоджерел з питань, що виносяться на практичні заняття. Представлений у зошиті матеріал має бути чітко структурований відповідно до питань, які розглядаються на занятті.

5. Робота, виконана студентом буде перевірятися на плагіат, який є злочином не лише в науковій, а й правовій сфері. Есе та інші роботи, що містять більше 30% тексту запозичень, оцінюватись не будуть.
6. Під час дискусії, представлення групових робіт участь у них обов'язкова для всіх членів групи. Необхідно вміти не лише виконати поставлене завдання, а й обґрунтувати його, пояснити особливості та висновки.
7. Поведінка на заняттях регламентується загальними правилами поведінки в учбових закладах та соціальними нормами взаємодії (не дозволяється застосовувати нецензурну лексику, перебивати викладача та одногрупників, самостійно без дозволу пересуватися по аудиторії, розмовляти під час занять по мобільному телефону або в соцмережах).
8. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичних занять; недопустимість пропусків та запізнь на заняття.
9. В умовах онлайн-навчання спілкування викладачів зі студентами здійснюються за допомогою дистанційних технологій (мережі Інтернет, електронної пошти).
10. Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у науково-педагогічних працівників кафедри психології, який безпосередньо проводить заняття, або звернувшись з письмовим запитом на електронну пошту за адресою dekanat@kibit.edu.ua

ГУГЛ-КЛАС

<https://classroom.google.com/c/ODEwMzMzNDQ5Mzc1?cjc=yojiguxd>